

Consultantul fiscal și drepturile contribuabilului

Doru Petru **DUDAȘ**,
Membru - Consiliul Superior al CCF

Drepturile contribuabililor reprezintă o componentă esențială a raporturilor juridice care se nasc între stat și cetățeni, ca urmare a exercitării de către stat a dreptului său de a percepe impozite. De ce sunt atât de importante aceste drepturi și de ce este și mai important ca ele să fie bine cunoscute de contribuabili? Pentru că în demersurile procedurale de stabilire și colectare a impozitelor, asistăm la anumite derapaje în urma cărora este neglijat principiul proporționalității între acțiunea statului și scopul urmărit. Din nefericire, aceste derapaje sunt întâlnite și în cazul contribuabililor de bună credință care, știind că și-au îndeplinit obligațiile față de stat, nu sunt foarte interesați să-și cunoască bine drepturile, pentru că nu se văd puși în situația de a se apăra față de cel care le-a tratat corect sau față de care ar fi putut greși fără nicio intenție. În schimb, contribuabilul de rea credință care-și premeditează acțiunile prin care evită plata impozitelor, își valuează cu atenție șansele de a fi lesacoperit și își pregătește chiar și soluția de scăpare pentru această ultimă ipoteză. Mai mult, întotdeauna este consiliat îndeaproape de specialiști bine pregătiți și, astfel, cunoaște foarte bine drepturile pe care le are în raport cu statul și organele sale fiscale, făcând la această dată el abuz de lege în utilizarea drepturilor procedurale, tocmai pentru a bloca acțiunile fiscalului sau pentru a le lipsi de conținut și, mai ales, de rezultat. Plecând doar de la aceste ipoteze des întâlnite în viața reală, care ne lezvăluie doar câteva elemente de

psihologie comportamentală, de o parte și de alta a raportului juridic fiscal, putem înțelege importanța cunoașterii drepturilor sale de către contribuabilul de bună credință. Astfel, respectarea sau nerespectarea regulilor procedurale trebuie și în fiscalitate, ca și în justiție, cu prioritate abordate, tocmai pentru că ea determină atât modul în care se conturează fondul unui act administrativ fiscal, cât și dimensiunea conținutului acestuia.

Dacă organele fiscale acționează în cunoștință de cauză pentru simplul motiv că aceasta este meseria lor, să aplice procedurile fiscale, contribuabilul este, de cele mai multe ori, în totală necunoștință de cauză și atunci riscă să intre într-un joc fără să-și cunoască regulile, lucru care poate deveni periculos.

Pentru a evita acest lucru, nu există o altă soluție fiabilă, care să nu deterneze contribuabilul de la activitatea sa obișnuită, normală, decât aceea de a apela pentru reprezentarea fiscală la un specialist în materia procedurilor fiscale și, astfel, jocul se echilibrează, iar rezultatul acestuia va fi cel corect. Acest rol de asistare, de reprezentare și consiliere este fără discuție al consultantului fiscal, pentru că acesta are un mare atu față de celelalte profesii înrudite - acoperă prin cunoștințele și experiența sa ambele componente fundamentale, atât legislația fiscală privind așezarea impozitelor, dreptul material, cât și pe cea procedurală.

De ce consider că aceasta este soluția cea mai bună? Pentru că, de regulă, un lucru început prost se termină și mai prost sau, dacă prin excepție se termină bine, de regulă este mult prea târziu să mai folosească la ceva! Sau, cum spune o zicală românească: *Boală lungă,*

moarte sigură! Cu alte cuvinte: dacă activitatea economică a fost blocată, apoi oprită, angajații concediați și bunurile vândute de fisc sau bănci, degeaba îți câștigi dreptul în justiție, cheltuind alți bani, după patru-cinci ani sau mai mulți, că nu te mai ajută cu nimic.

Astfel, deși contribuabilii ar trebui să-și obțină drepturile legitime în relațiile directe cu organele fiscale, în realitate nu se întâmplă de fiecare dată acest lucru, luând astfel naștere litigii fiscale interminabile și contraproductive pentru ambele părți.

Există cazuri în care Curtea de Justiție a Uniunii Europene s-a pronunțat în favoarea contribuabilului în cazul unor operațiuni fiscale derulate la finele anului 2007 și începutul anului 2008. În aceste cazuri, Curtea a stabilit că statul datorează accesorii contribuabilului pentru nerambursarea la termen a taxei pe valoarea adăugată încă de la data individualizării creanței sale asupra statului, chiar dacă actele administrative care au determinat neefectuarea ei la termen au fost anulate definitiv și irevocabil abia în anul 2010, iar ulterior, până în anul 2013, au urmat alte procese având ca obiect accesorii datorate de stat. Acestea sunt însă cazuri fericite, dacă contribuabilii au avut suficiente resurse să reziste în timp și să-și susțină procesele. Nu toți pot face asta și, mai mult, cu cât ești mai mic, cu atât ești mai vulnerabil și mai puțin rezistent!

Concluzia nu poate fi alta decât aceea că în probleme fiscale cea mai bună prevenție este administrarea permanentă de „consultanță fiscală” în doze mici și ieftine, pentru a evita operațiile chirurgicale scumpe pe cord deschis cu șanse de supraviețuire de nimeni știute! ■